

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д.ф.н. Константин Куцаров)

Ректор:

(проф. д-р Румен Младенов)

Директор:

(проф. д.ф.н. Елена Николова)

У Ч Е Б Е Н   П Л А Н

на специалност „Български език и английски език“
редовно обучение
образователно-квалификационна степен „бакалавър“

Учебният план
е утвърден от Академичен съвет с протокол № 12 / 24.06.2024 г.
приет от Факултетен съвет с протокол № 255 / 22.04.2024 г.
приет от Филиален съвет с протокол № 1 / 20.03.2024 г.
Влиза в сила за първи курс от учебната 2024/2025 година

Факултет	Филологически факултет/ Филиал - Смолян
Професионално направление	1.3. Педагогика на обучението по...
Специалност	Български език и английски език
Форма на обучение	редовна
Образователно-квалификационна степен	бакалавър
Професионална квалификация	Учител по български език и литература и по английски език
Продължителност на обучението	4 години (8 семестъра)
Утвърден с протокол на Академичен съвет	№ 12/24.06.2024 г.
Приет с протокол на Факултетен съвет	№ 255/22.04.2024 г.
Приет с протокол на Филиален съвет	№ 1/20.03.2024 г.
Влиза в сила от:	2024/2025 г. за I курс

Анотация

Специалността изгражда бъдещия експерт филолог по роден език и английски, език, както и бъдещия учител в сферата на обучението по български език и литература и английски език.

В курса на обучение се изучават както теоретични, така и практически дисциплини. Проследява се развитието на художествената литература, създадена на български и на английски език. Специално внимание е отделено на практическото усвояване на английския език. Учебният план запознава студентите с основните лингвистични и литературни направления, със средствата за анализ на език, текст, дискурс и педагогическа практика, развива уменията им по английски език посредством автентичен езиков материал. В часовете по практически английски се използва интегрираният подход в обучението. Работи се едновременно върху всички езикови компетенции – граматика, лексика, четене, слушане, писане. От друга страна, програмата отразява съвременните тенденции в развитието на методическия цикъл, запознава студентите с многообразието на научни подходи в ELT, като се поставя специален акцент върху комуникативния подход.

Бакалавърската програма е подходяща както за хора, които искат да получат своята първа квалификация във висше училище, така и за тези, които натрупват компетентности в нови и перспективни области.

Завършилите програмата умеят да прилагат на практика придобитите по време на обучението знания в конкретна професионална среда; да организират и ръководят успешно учебно-възпитателния процес при преподаването на български език и литература и на чужд език.

Учебният план създава рамка за решаване на следните приоритетни задачи:

1. Придобиване на широкопрофилна, специализирана и интердисциплинарна подготовка на студентите от специалността и на компетентности за изпълнение на професионалната дейност съобразно стандартите в националната квалификационна рамка и изискванията към бъдещите учители.

2. Развитие на личностни компетентности, предпоставящи възможности за адаптация към динамиката в професионално-образователната сфера и за конструктивни, творчески действия и взаимодействия в реални педагогически условия; формиране на ключови компетентности, гарантиращи качеството на образователния продукт, личностната и професионалната реализация.

Съгласно учебния план обучението в редовна форма се организира в два последователни модула: базисен (модул А, I – IV семестър) и специализиран (модул Б, V – VIII семестър). Те обхващат широкопрофилни теоретични знания, практически умения и нагласи от областта на педагогическите, психологическите, частнонаучните и специализиращите дисциплини. Подготовката се осъществява чрез задължителни, избираеми, факултативни дисциплини, практическо обучение (хоспитиране, учебни педагогически практики – текуща и стажантска) и самоподготовка. Оценяването включва разнообразни форми и процедури и завършва с два държавни изпита: защита на дипломна работа или писмен държавен изпит по български език и защита на дипломна работа или писмен държавен изпит по английски език.

Според държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител по...“ в резултат на обучението се очаква бакалаврите да притежават богат набор от компетентности, отнасящи се до: преподаване, взаимоотношения с учениците, взаимоотношения с другите педагогически специалисти, лидерство, работа с родителите и семейната общност, възпитателна работа, работа в мултикултурна и приобщаваща училищна среда. На тази основа бакалаврите ще се очаква да могат: да търсят, обработват, критично да оценяват и конструктивно да прилагат информация, свързана с актуални проблеми на обучението, в т.ч. на чуждоезиковото обучение, да използват подходяща методология и интердисциплинарни подходи; да познават, анализират и прилагат основната нормативна и учебна документация за стандартите и средствата за ефективна педагогическа дейност; да анализират и създават модели на обучение, съобразно спецификата на културно-образователната среда: да идентифицират потребности, да управляват проекти, да диагностицират проблеми и оценяват резултати; да прилагат съвременни подходи за личностноориентирано обучение и приобщаващо образование, основани на интерактивни методи, информационни и комуникационни технологии; да насърчават автономността, развитието на комуникативно-речевата (родноезикова и чуждоезикова) компетентност, социалните умения, гражданското поведение и творческото самоизразяване на ученика; да разширяват, анализират и самооценяват професионалния си опит като условие за саморазвитие; да работят в екип; да взаимодействат със специалисти, неспециалисти, институции и медии; да проявяват инициативност, отговорност, рефлексивност, иновативност и професионална етика, да утвърждават значимата роля на учителя и на училищната институция за развитието на обществото.

Специфични изисквания за прием

Програмата поставя като условие изучаване на английски език по време на средното образование или кандидатстудентски изпит по английски език.

Ред за признаване на предходно обучение

Съгласно нормативните документи и Правилника за устройството и дейността на ПУ. Признават се кредити, придобити от напълно сходни или близки дисциплини, изучавани в рамките на програма Еразъм. Признават се кредити въз основа на представени академични справки или резултати от изпити, положени в други висши училища. Признават се резултати от международни изпити или състезания, както и сертификати за владееене на съответния чужд език. Присъждат се адекватни за учебния план кредити на специалността.

Квалификационни изисквания и правила за квалификация

В рамките на четиригодишния период на обучение по специалността „Български език и английски език“ се натрупват 246 кредита (включително от избираеми и факултативни дисциплини) и още 10 кредита от държавните изпити. Обучението е насочено към:

➤ придобиване на фундаментални познания в областта на съвременния български език, съвременния английски език, педагогика, психология, приобщаващото образование и др.;

➤ овладяване на учебното съдържание по дисциплини, подготвящи квалифицирани специалисти в областта на образованието в училищната институция, сред които са: методиките на обучението по български език и литература и по чужд език (английски език), информационни и комуникационни технологии в обучението и работа в дигитална среда и др.;

➤ придобиване на допълнителни познания чрез избор на богат набор от избираеми дисциплини и факултативни в областта на педагогиката, психологията, отделните методики, интердисциплинарни науки и др., които са разпределени по семестри и се изучават от първи до осми семестър включително.

Интеграцията от фундаментални, специализиращи и допълнителни дисциплини позволява да се осъществи задълбочена и качествена подготовка на педагози – учители по български език и литература и по английски език.

Профил на програмата (специалността)

Програмата подготвя квалифицирани специалисти в областта на образованието и културата. Езикознание, литературознание (история на българската и английската литература), теория и практика на превода, методика на обучението по български език и литература и по английски език.

Основни резултати от обучението

Студентите получават задълбочени знания по български език и литература и по основни дисциплини в областта на изучавания чужд език; овладяват чуждия език до равнище С1; придобиват квалификация за провеждане на самостоятелни базисни проучвания на отделни аспекти от филологическото знание. Демонстрират умения да пишат научен текст (научна статия) и се подготвят за писане на бакалавърска дипломна работа по определен научен проблем. Придобиват умения за самостоятелно и критическо мислене в областта на изучаваните езици и литератури. Знанията и уменията им позволяват да осъществяват успешна двуезична комуникация. Притежават способности да продължат обучението си в магистърски и докторантски програми в България и чужбина.

Могат да прилагат успешно придобитите знания и умения и притежават компетенции аргументирано да разрешават проблеми в изучаваната област. Подготвени са да комуникират със специалисти и неспециалисти във връзка с обмен на информация, идеи, проблеми и решения; притежават способности да продължат обучението си в съответствие с интеграционната политика на България като член на Европейския съюз; могат да се реализират успешно на пазара на труда у нас и в чужбина благодарение на владенето на английски език.

Очакваните резултати от обучението са свързани с овладяването и развитието на следните групи компетентности, необходими за придобиване на професионална квалификация „УЧИТЕЛ ПО...“:

Преподаване

Студентът може да планира и реализира своята професионална дейност, базирайки се на професионално-педагогическата подготовка в областта на съвременния български и съвременния английски език, българската литература, методиката на обучението по български език и литература и по английски език, прилагането на ИКТ в обучението и да включват необходимите за учителя знания, умения и отношения за организиране на процеса на обучение, осъществяване на преподаването и подпомагане на ученето и постигането на успешни резултати в овладяването на учебното съдържание.

Взаимоотношения с учениците

Студентът може ефективно да общува с учениците както в процеса на преподаване на учебното съдържание, така и в ситуации, свързани с личностното им развитие и междуличностните взаимоотношения в ученическата общност, в контекста на индивидуалния и диференцирания подход.

Взаимоотношения с другите педагогически специалисти

Студентът може ефективно да общува и да си взаимодейства с учители и други педагогически специалисти за постигане както целите на обучението, така и цели, свързани с личностното развитие на учениците.

Лидерство

Студентът може да поема ролята на лидер в класната стая, който активно си сътрудничи с учениците, умее да планира и реализира развиващи цели и има високи очаквания по отношение на техните учебни постижения. Той може да мотивира учениците да участват активно в образователни дейности, насочени към личностно развитие, да стимулира иновативност и креативност в рамките на педагогическото взаимодействие в класната стая и извън нея, ефективно да подготвя учениците за многобройните житейски предизвикателства.

Работа с родителите и семейната общност

Студентът може ефективно да си взаимодейства с родителите и други представители на семейната общност, като използва различни форми, методи и средства за приобщаването им като партньори на училището и учителя.

Работа в мултикултурна и приобщаваща училищна среда

Студентът може ефективно да осъществява своята професионална дейност в класната стая, като ежедневно реализира компетентностите си в областта на приобщаващото, интеркултурното и гражданското образование.

След завършване на първите четири семестъра студентите притежават фундаментална подготовка, която: надгражда базовите знания и умения, придобити в средното образование – съвременен български език, литературознание, чужд език; позволява да демонстрират знанията и уменията от областта на общата психология и педагогическа психология; могат да прилагат придобитите знания и умения в конкретни ситуации и при решаването на реални проблеми; използват знанията по чужд език за комуникации и превод на специализирана литература. Аналитично оценяват теоретични постановки, идейни проекти и модели на обучение, познават специфичните особености в психофизиологическото и функционалното развитие на учениците.

Специализираната подготовка се осъществява в следващите четири семестъра (V – VIII). Студентите притежават: знания за критериите и стандартите за ефективна образователна дейност: Методика на обучението по български език и литература, Методика на обучението по английски език, Компетентностен подход и иновации в обучението; необходимата обща компетентност за реализиране на ефективна обучаваща дейност с ученици от средното училище; умения за практическа приложимост на придобитите знания и умения в полеви условия (училище); комуникативна и речева компетентност с цел връзка с участниците в образователния процес – ученици, родители, образователни институции, специалисти в областта на педагогиката и психологията. Студентите прилагат знанията си по английски език за връзка и комуникация със специалисти в областта на образованието от страни на ЕС и др. Притежават мотивация и способност за по-нататъшно обучение и квалификация.

Професионален профил на завършилите с примери

Завършилите бакалавърската програма се насочват към продължаващо обучение в магистърските и докторантските програми на филологическите факултети в страната и чужбина. Получават възможност за реализация в професионална среда, която изисква по-високи от средните критерии за филологическа подготвеност по български език и литература и по английски език.

Възможности за продължаване на обучението

В магистърски програми на ПН 2.1. Филология, в област Хуманитарни науки, както и във всички други области и направления, позволени от закона или правилниците на университети у нас и в чужбина.

Диаграма на курсовете с кредити

Легенда:

Аудиторни часове в семестъра: **АО** – общ брой, от тях **Л** – за лекции; **С** – за семинарни (упражнения); **ЛБ** – за лабораторни упражнения (практикуми).

Извънаудиторни часове в семестъра: **ИО** – общ брой, от тях: **Сп** – за самостоятелна работа/подготовка и др.

К – ECTS кредити; **Фo** – форма на оценяване (**И** – изпит; **ТО** – текуща оценка; **З** – заверка; **П** – продължава следващ семестър).

№	ECTS код	Учебна дисциплина	Аудиторни					Извънаудиторни			Общо О	К	Фo
			АО	Л	С	Лб	Х	ИО	Сп	---			
1-ви семестър													
1		Увод в общото езикознание	45	30	15	0	0	75	75		120	4	И
2		Увод в литературната теория	45	30	15	0	0	75	75		120	4	И
3		Българска литература (Старобългарска литература)	30	30	0	0	0	60	60		90	3	И
4		Историческа лингвистика (Старобългарски език)	30	15	15	0	0	60	60		90	3	П
5		Български фолклор	30	15	15	0	0	60	60		90	3	И
6		Избираема дисциплина 1 (блок Б)	30	30	0	0	0	30	30		60	2	И
7		Избираема дисциплина 2 (блок А)	30	30	0	0	0	30	30		60	2	И
8		Английски език (практически курс – I)	90	0		90	0	120	120		210	7	П
9		Факултативна дисциплина 1	15	0	15	0	0	45	45		60	2	ТО
Общо за 1-ви семестър			345	180	75	90	0	555	555	0	900	30	
2-ри семестър													
1		Съвременен български език (Фонетика)	45	30	15	0	0	75	75		120	4	И
2		Историческа лингвистика (Старобългарски език)	30	15	15	0	0	60	60		90	3	И
3		Класически език (Латински език)	30	0	30	0	0	60	60		90	3	И
4		Българска литература (Възрожденска литература)	15	15	0	0	0	75	75		90	3	П
5		Избираема дисциплина 3 (блок А)	30	30	0	0	0	60	60		90	3	И
6		Факултативна дисциплина 2	15	0	15	0	0	45	45		60	2	ТО
7		Английски език (практически курс – I)	90	0	0	90	0	120	120		210	7	И
8		Съвременен английски език – Фонетика	30	15	15	0	0	60	60		90	3	И
9		Спорт	30		0	30		30	30		60	2	П
Общо за 2-ри семестър			315	105	90	120	0	585	585	0	900	30	315
Общо за I-ва година			660	285	165	210	0	1140	1140	0	1800	60	660
3-ти семестър													
1		Съвременен български език (Лексикология)	45	30	15	0	0	75	75		120	4	И
2		Българска литература (Възрожденска литература)	30	15	15	0	0	90	90		120	4	И
3		Информационни и комуникационни технологии в обучението и работа в дигитална среда	30	0	30	0	0	30	30		60	2	ТО
4		Педагогика	60	45	15	0	0	60	60		120	4	И
5		Английски език (практически курс – II)	90	0	0	90	0	90	90		180	6	П
6		Съвременен английски език – Лексикална семантика	30	15	15	0	0	90	90		120	4	И
7		Английска литература: Викторианство – Постмодернизъм	15	15	0	0	0	105	105		120	4	И

№	ECTS код	Учебна дисциплина	Аудиторни					Извънаудиторни			Общо О	К	Фо
			АО	Л	С	Л6	Х	ИО	Сп	---			
8		Спорт	30			30		30	30		60	2	ТО
Общо за 3-ти семестър			330	120	90	120	0	570	570	0	900	30	
4-ти семестър													
1		Съвременен български език (Морфология)	30	15	15	0	0	90	90		120	4	П
2		Антична и западноевропейска литература	30	30	0	0	0	90	90		120	4	П
3		Българска литература (Следосвобожденска литература)	30	15	15	0	0	90	90		120	4	П
4		Английски език (практически курс – II)	90	0	0	90	0	90	90		180	6	И
5		Съвременен английски език – Морфология	30	15	15	0	0	60	60		90	3	П
6		Психология	60	45	15			60	60		120	4	И
7		Английска литература: Средновековие и Ренесанс	15	15	0	0	0	75	75		90	3	И
8		Теория на превода – английски език	15	15	0	0	0	45	45		60	2	И
9		Компетентностен подход и иновации в образованието	45	30	15	0	0	45	45		90	3	И
Общо за 4-ти семестър			345	180	75	90	0	645	645	0	990	33	
Общо за II-ра година			675	300	165	210	0	1215	1215	0	1890	63	
5-ти семестър													
1		Съвременен български език (Морфология)	45	30	15	0	0	45	45		90	3	И
2		Българска литература (Следосвобожденска литература)	45	30	15	0	0	75	75		120	4	И
3		Антична и западноевропейска литература	30	15	15	0	0	90	90		120	4	И
4		Руска литература	30	30	0	0	0	60	60		90	3	И
5		Английски език (практически курс – III)	90	0	0	90	0	90	90		180	6	П
6		Съвременен английски език – Морфология	30	15	15	0	0	60	60		90	3	И
7		История на английския език	15	15	0	0	0	75	75		90	3	И
8		Английска литература: Просвещение и Романтизъм	30	30	0	0	0	60	60		90	3	И
9		Странознание на САЩ	15	15	0	0	0	45	45		60	2	И
Общо за 5-ти семестър			330	180	60	90	0	600	600	0	930	31	
6-ти семестър													
1		Съвременен български език (Синтаксис)	45	30	15	0	0	45	45		90	3	П
2		Историческа лингвистика (История на българския език)	60	45	15	0	0	60	60		120	4	И
3		Българска литература (след Първата световна война)	30	30	0	0	0	60	60		90	3	П
4		Съвременен английски език – Синтаксис	30	15	15	0	0	30	30		60	2	П

№	ECTS код	Учебна дисциплина	Аудиторни					Извънаудиторни			Общо О	К	Фo
			АО	Л	С	Л6	Х	ИО	Сп	---			
5		Избираема дисциплина 4 (блок Б)	30	30	0	0	0	30	30		60	2	И
6		Английски език (практически курс – III)	90	0	0	90	0	90	90		180	6	И
7		Факултативна дисциплина 3	15	0	15	0	0	15	15		30	1	ТО
8		Методика на обучението по чужд език	40	40	0	0	0	50	50		90	3	И
9		Хоспитиране (английски език)	10				10	20	20		30	1	ТО
10		Приобщаващо образование	30	30	0	0	0	30	30		60	2	И
11		Американска литература	15	15	0	0	0	75	75		90	3	И
Общо за 6-ти семестър			395	235	60	90	10	505	505	0	900	30	
Общо за III-та година			725	415	120	180	10	1105	1105	0	1830	61	
7-ми семестър													
1		Съвременен български език (Синтаксис)	30	15	15	0	0	90	90		120	4	И
2		Българска литература (след Първата световна война)	30	15	15	0	0	90	90		120	4	И
3		Методика на обучението по български език	40	40	0	0	0	50	50		90	3	И
4		Методика на обучението по литература	40	40	0	0	0	50	50		90	3	И
5		Хоспитиране (български език и литература)	20	0	0	0	20	40	40		60	2	ТО
6		Текуща педагогическа практика (български език и литература)	40	0		40	0	50	50		90	3	ТО
7		Английски език (практически курс – IV)	90	0	0	90	0	90	90		180	6	П
8		Избираема дисциплина 5 (блок В)	15	15	0	0	0	45	45		60	2	И
9		Текуща педагогическа практика (английски език)	20			20		40	40		60	2	ТО
10		Съвременен английски език – Синтаксис	30	15	15	0	0	60	60		90	3	И
Общо за 7-ми семестър			355	140	45	150	20	605	605	0	960	32	
8-ми семестър													
1		Съвременен български език (Стилистика)	45	30	15	0	0	45	45		90	3	И
2		История на новобългарския книжовен език	30	30	0	0	0	60	60		90	3	И
3		Стажантска практика (български език и литература)	60	0	0	60	0	60	60		120	4	ТО
4		Стажантска практика (чужд език)	30	0	0	30	0	30	30		60	2	ТО
5		Английски език (практически курс – IV)	60	0	0	60	0	150	150		210	7	И
6		Съвременен английски език –	15	15	0	0	0	75	75		90	3	И

№	ECTS код	Учебна дисциплина	Аудиторни					Извънаудиторни			Общо О	К	Фo
			АО	Л	С	Л6	Х	ИО	Сп	---			
		Стилистика											
7		Факултативна дисциплина 4	15	0	15	0	0	45	45		60	2	ТО
8		Избираема дисциплина 6 (блок В)	15	15	0	0	0	45	45		60	2	И
9		Английска литература: Критически студии върху британската литература	15	15	0	0	0	105	105		120	4	И
Общо за 8-ми семестър			285	105	30	150	0	615	615	0	900	30	
Общо за IV-та година			640	245	45	300	20	1220	1220	0	1860	62	
Общо за целия курс на обучение:			2700	1245	525	900	30	4680	4680	0	7380	246	
Държавни изпити								300	300		300	10	
Писмен държавен изпит по български език и литература								90	60		90	3	
Писмен държавен изпит по английски език								90	60		90	3	
Интегриран практико-приложен изпит по български език и литература								60	60		60	2	
Интегриран практико-приложен изпит по английски език								60	60		60	2	
Общо брой кредити:												256	

Забележка: Списъкът с предлаганите избираеми и факултативни дисциплини е Приложение към учебния план и е неделима негова част. Списъкът може да се актуализира всяка учебна година с решение на ФС.

Правила за изпитите, оценяване и поставяне на оценки

Съобразно приетата система за оценяване на компетентностите на студентите от ПУ „П. Хилендарски“, Филиал – Смолян и съобразно спецификата на учебните курсове.